

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 7 януари 2013 година

относно предложение за регламент на Съвета за създаване на механизъм за предоставяне на финансова помощ на държави-членки, чиято парична единица не е еврото

(CON/2013/2)

(2013/C 96/03)

Въведение и правно основание

На 19 юли 2012 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от Съвета на Европейския съюз за становище относно предложение за регламент на Съвета за създаване на механизъм за предоставяне на финансова помощ на държави-членки, чиято парична единица не е еврото⁽¹⁾ (наричан по-долу „предложеният регламент“).

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз, тъй като предложеният регламент съдържа разпоредби, попадащи в областите на компетентност на ЕЦБ. По специално, ЕЦБ управлява помощта, предоставена на държави-членки, чиято парична единица не е еврото (наричани по-долу „държави-членки извън еврозоната“), съгласно настоящия механизъм, създаден с Регламент (ЕО) № 332/2002⁽²⁾ и би имала роля при оценката, наблюдението и управлението на финансовата помощ, съгласно предложения регламент. Управителният съвет прие настоящото становище съгласно изречение първо на член 17.5 от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

1. Общи забележки

Предложеният регламент е предназначен да замени Регламент (ЕО) № 332/2002, за да създаде средносрочна финансова помощ за държави-членки извън еврозоната при по-гъвкави условия и с оглед осигуряването на условия на равнопоставеност между държавите-членки от и извън еврозоната, в отговор на настоящата финансова криза. Предложеният регламент въвежда инструменти и процедури, подобни на тези, вече разработени за предоставяне на финансова помощ на държави-членки, чиято валута е еврото (наричани по-долу „държави-членки от еврозоната“). Като има предвид, че Регламент (ЕО) № 332/2002 (след последното си изменение) изрично предвижда за държави-членки извън еврозоната единствено средносрочна финансова помощ под формата на кредити, при условие че приемат програми за корекции, предложеният регламент предоставя два допълнителни финансови инструмента: превантивна условна кредитна линия (ПУКЛ) и кредитна линия с разширени условия (КЛРУ). Всъщност ПУКЛ и КЛРУ са сред инструментите, които могат да бъдат използвани за предоставяне на помощ на държавите-членки от еврозоната. Лимитът на средносрочна финансова помощ, която може да бъде предоставена съгласно предложения регламент, остава същият, както е по силата на Регламент (ЕО) № 332/2002 — в размер на 50 милиарда EUR.

ЕЦБ разбира, че до момента на отмяната на Регламент (ЕС) № 407/2010 за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране,⁽³⁾ финансовата помощ от Съюза за държави-членки извън еврозоната

⁽¹⁾ COM(2012) 336 final.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 332/2002 от 18 февруари 2002 г. за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите-членки (ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 г. за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране (ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 1).

може да се осъществява съгласно Регламент № 407/2010 или съгласно предложения регламент. Ето защо тя приветства стремежа държавите-членки от и извън еврозоната да имат достъп до възможно най-идентични инструменти, както и усилията за синхронизиране на процедурите за отпускането на такава помощ. Като се има предвид, че действието на европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС) ще бъде прекратено ⁽¹⁾ с оглед на влизането в сила на Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност, би било полезно да се изясни дали евентуална помощ, отпусната на държава-членка извън еврозоната съгласно Регламент (ЕС) № 407/2010, би била управлявана съгласно предложения регламент след прекратяване на действието на ЕМФС.

2. Специфични забележки

- 2.1. ЕЦБ взема под внимание представянето на кредитни линии за подпомагане на държави-членки извън еврозоната, чието икономическо и финансово състояние е като цяло стабилно ⁽²⁾. ЕЦБ счита, че предоставянето на кредитните линии е съвместимо с член 143 от Договора, който предвижда възможност Съюза да се намесва не само когато държава-членка извън еврозоната изпитва затруднения, но също и когато тя е „сериозно заплашена от затруднения“ по отношение на платежния си баланс, когато такива потенциални затруднения могат в частност да застрашат функционирането на вътрешния пазар. Същевременно ЕЦБ счита за много важно стриктното тълкуване на критериите за допустимост при оценяване на достъпа до кредитните линии и точното им спазване с течение на времето. Разбира се, най-съществено е предотвратяването на евентуално рисково поведение от получателите на тези кредитни линии. Както и в случая с държави-членки от еврозоната, това ще включи определени усилия от всички съответни страни.
- 2.2. По отношение на ролята на ЕЦБ и Евросистемата, предложеният регламент съдържа подобни разпоредби относно управлението на финансова помощ, респективно откриването и използването на сметки при националните централни банки (НЦБ) от съответната държава-членка и от съответната НЦБ при ЕЦБ. В този смисъл ЕЦБ разбира, че съгласно предложения регламент, тя би действала като фискален агент, в съответствие с член 21.2 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка и че няма да се очаква финансиране от Европейската система на централните банки, в съответствие със забраната за парично финансиране, определена в член 123 от Договора. Поради това ЕЦБ припомня, че сметките в НЦБ и в ЕЦБ, които ще бъдат използвани за управление на тази финансова помощ, няма да предоставят възможност за овърдрафт ⁽³⁾.
- 2.3. Предложеният регламент установява в допълнение към управлението на кредитите и кредитните линии, по-широко участие на ЕЦБ в случаи на финансова помощ от Европейския съюз за държави-членки извън еврозоната, отколкото е понастоящем съгласно Регламент (ЕО) № 332/2002. Въпреки че последното ограничава ролята на ЕЦБ при управлението на кредита, ЕЦБ участва като наблюдател в мисиите в държави-членки извън еврозоната, които получават финансова помощ съгласно Регламент (ЕО) № 332/2002. Предложеният регламент отчита този факт и предлага, наред с другото, ЕЦБ да може да си сътрудничи с Комисията по отношение на оценката на устойчивостта на дълга на сектор „Държавно управление“ и настоящи или потенциални нужди от финансиране, подготовката на програми за корекция на макроикономическите показатели, наблюдаването на техния напредък чрез регулярни мисии и засилен надзор при предоставянето на КЛРУ или при усвояването на ПУКЛ. Освен това в повечето случаи се изисква участието на Международния валутен фонд (МВФ). Съгласно Регламент (ЕО) № 332/2002 тези действия в контекста на средносрочна финансова помощ за целите на платежния баланс са възложени единствено на Комисията. Ролята на ЕЦБ и МВФ съгласно предложения регламент изглежда, че отразява до голяма степен наличната система за държави-членки от еврозоната съгласно Европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС), Европейския инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) и Европейския механизъм за стабилност (ЕМС). Като се има предвид, че ЕЦБ не е орган на паричната политика на държавите-членки извън еврозоната, ЕЦБ би желала да разграничи участието си по отношение на държави-членки от и извън еврозоната и отбелязва, че ролята ѝ в предложеното сътрудничество с Комисията ще трябва да се организира в рамките на нейния мандат и с оглед на нейната независимост.

⁽¹⁾ Виж 16—17 декември 2010 Заключение на Европейския съвет; http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/118578.pdf

⁽²⁾ Член 4 от предложениия регламент.

⁽³⁾ Виж втората алинея на параграф 1 на Становище CON/2009/37 от 20 април 2009 г., относно предложение за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002 за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите-членки (ОВ С 106, 8.5.2009 г., стр. 1).

- 2.4. ЕЦБ отбелязва, че в оценката си относно изпълнението на критериите за конвергенция, посочени в член 140 от Договора и изложени по-изчерпателно в приложен към Договора протокол, при оценяване на стабилността на обменния курс тя ще продължи да отчита последиците от международната подкрепа на платежния баланс и ликвидната подкрепа, и по-специално за валутите, участващи във валутния механизъм II, ERM II. Това ще продължи да се случва и в бъдеще и следователно ще се прилага за всяка помощ, отпусната съгласно предложения регламент.
- 2.5. ЕЦБ отбелязва, че създаването на предложения регламент не може да има последици за функционирането на валутния механизъм II в третия етап от икономическия и паричен съюз, който ще продължи да се регулира от съществуващата правна рамка ⁽¹⁾.

Когато ЕЦБ препоръчва изменения на предложения регламент, в приложението са представени конкретните предложения за изменения с обяснителен текст към тях.

Съставено във Франкфурт на Майн на 7 януари 2013 година.

Председател на ЕЦБ
Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Споразумение от 16 март 2006 г. между Европейската централна банка и националните централни банки на държавите-членки извън еврозоната за определяне на процедурата за работа на Механизма на обменните курсове в третия етап от Икономическия и паричен съюз (ОВ С 73, 25.3.2006 г., стр. 21).

ПРИЛОЖЕНИЕ

Предложения за изменения

Текст, предложен от Съвета	Изменения, предложени от ЕЦБ ⁽¹⁾
Изменение 1 Член 3, параграфи 2, 3, 7 и 8 и член 5, параграф 2	
<p>„Член 3</p> <p>2. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по възможност с МВФ, извършва оценка на състоянието на консолидирания държавен дълг и на текущите или потенциалните финансови нужди на съответната държава-членка и представя тази оценка на ИФК.</p> <p>3. Съответната държава-членка изготвя в съгласие с Комисията, действаща съвместно с ЕЦБ и по възможност с МВФ, проектопрограма за корекция на макроикономическите показатели, която съдържа изисквания на политиката и е насочена към възстановяване на устойчивия платежен баланс и на способността ѝ да се финансира изцяло на финансовите пазари. В проектопрограмата за корекция на макроикономическите показатели се отразяват препоръките, отправени към съответната държава-членка съгласно членове 121, 126 и 148 от Договора, както и предприетите от нея действия за тяхното изпълнение, като същевременно се цели разширяване, засилване и задълбочаване на необходимите мерки на политиката.</p> <p>[...]</p> <p>7. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по целесъобразност с МВФ, наблюдава чрез редовни мисии за проверка напредъка в изпълнението на програмата за корекция на макроикономическите показатели. Тя информира ИФК на всяко тримесечие. Съответната държава-членка изцяло сътрудничи на Комисията и ЕЦБ. В частност, тя предоставя на Комисията и на ЕЦБ цялата информация, която те смятат за необходима за наблюдението на програмата. Съответната държава-членка поема задълженията, посочени в член 6, параграф 2.</p> <p>8. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по възможност с МВФ, разглежда заедно със съответната държава-членка евентуални промени в програмата за корекция на макроикономическите показатели. Съветът с квалифицирано мнозинство, по препоръка на Комисията, одобрява промените, които трябва да се внесат в програмата.</p>	<p>„Член 3</p> <p>2. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по възможност когато е уместно — с МВФ, извършва оценка на състоянието на консолидирания държавен дълг и на текущите или потенциалните финансови нужди на съответната държава-членка и представя тази оценка на ИФК.</p> <p>3. Съответната държава-членка изготвя в съгласие с Комисията, действаща съвместно с ЕЦБ като взема предвид мнението на ЕЦБ, в случай че ЕЦБ реши да даде съвет в тази връзка и по възможност когато е уместно, действайки съвместно с МВФ, проектопрограма за корекция на макроикономическите показатели, която съдържа изисквания на политиката и е насочена към възстановяване на устойчивия платежен баланс и на способността ѝ да се финансира изцяло на финансовите пазари. В проектопрограмата за корекция на макроикономическите показатели се отразяват препоръките, отправени към съответната държава-членка съгласно членове 121, 126 и 148 от Договора, както и предприетите от нея действия за тяхното изпълнение, като същевременно се цели разширяване, засилване и задълбочаване на необходимите мерки на политиката. Когато съответната държава-членка е държава-членка, чиято валута участва във валутния механизъм II, се вземат предвид обвързаностите съгласно валутния механизъм II.</p> <p>[...]</p> <p>7. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по целесъобразност когато е уместно — с МВФ, наблюдава чрез редовни мисии за проверка напредъка в изпълнението на програмата за корекция на макроикономическите показатели. Тя информира ИФК на всяко тримесечие. Съответната държава-членка изцяло сътрудничи на Комисията и ЕЦБ. В частност, тя предоставя на Комисията и на ЕЦБ цялата информация, която те смятат за необходима за наблюдението на програмата. Съответната държава-членка поема задълженията, посочени в член 6, параграф 2.</p> <p>8. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ като взема предвид мнението на ЕЦБ, в случай че ЕЦБ реши да даде съвет в тази връзка, и по възможност когато е уместно, действайки съвместно с МВФ, разглежда заедно със съответната държава-членка евентуални промени в програмата за корекция на макроикономическите показатели. Съветът с квалифицирано мнозинство, по препоръка на Комисията, одобрява промените, които трябва да се внесат в програмата.</p>

Текст, предложен от Съвета	Изменения, предложени от ЕЦБ ⁽¹⁾
Член 5 2. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по възможност с МВФ, извършва оценка на състоянието на консолидирания държавен дълг и на текущите или потенциалните финансови нужди на съответната държава-членка и представя тази оценка на ИФК.“	Член 5 2. Комисията, в сътрудничество с ЕЦБ и по възможност когато е уместно — с МВФ, извършва оценка на състоянието на консолидирания държавен дълг и на текущите или потенциалните финансови нужди на съответната държава-членка и представя тази оценка на ИФК.“

Обяснение

За избягването на всякакво съмнение по отношение на ролята на МВФ е необходимо да се използва съгласувана терминология в целия текст на предложения регламент. Освен това предложеният регламент следва да продължи да бъде в съответствие с други сравними правни инструменти, които предвиждат финансова помощ от и извън Съюза, например Регламент (ЕС) № 407/2010, рамковото споразумение за ЕИФС и Договора за ЕМС.

Със заличаването на „действаща съвместно с ЕЦБ“ в член 3, параграф 3 и „в сътрудничество с ЕЦБ“ в член 3, параграф 8 и с втъкването на „като взема предвид мнението на ЕЦБ, в случай че ЕЦБ реши да даде съвет в тази връзка“ и в двата параграфа се цели да се отрази, че ЕЦБ следва да участва по-малко при подготовката на програмите за корекции. Докато останалата част на предложението от Съвета текст предвижда за ЕЦБ да изпълнява роля, която би могла да се опише по-скоро като от наблюдателно естество, то ролята на ЕЦБ съгласно член 3, параграф 3 и член 3, параграф 8 би била като на институция, която разработва програма за корекции на икономическите показатели. ЕЦБ счита за неуместно да поеме такава роля по отношение на държава-членка извън еврозоната, като се има предвид, че паричната политика на такава държава-членка е поверена на националната ѝ банка. Поради това ЕЦБ не следва да се намесва в независимото вземане на решения на тази национална централна банка чрез участие в програмата за корекции на икономическите показатели.

Изменение 2

Член 3, параграфи 11 и 12

„11. Ако съответната държава-членка изпитва недостатък на административен капацитет или съществени проблеми при изпълнението на програмата, тя се обръща за техническа помощ към Комисията, която може да създаде за тази цел експертни групи заедно с останалите държави-членки и други европейски и/или съответни международни институции. Техническата помощ може да включва представител, пребиваващ в съответната държава-членка, и помощен персонал, които да съветват администрацията по изпълнението на програмата за корекции.“	„11. Ако съответната държава-членка изпитва недостатък на административен капацитет или съществени проблеми при изпълнението на програмата за корекция на макроикономическите показатели , тя се обръща за техническа помощ към Комисията, която може да създаде за тази цел експертни групи заедно с останалите държави-членки и други европейски и/или съответни международни институции. Техническата помощ може да включва представител, пребиваващ в съответната държава-членка, и помощен персонал, които да съветват администрацията по изпълнението на програмата за корекции.“
12. Ресорната комисия на Европейския парламент може да предостави на съответната държава-членка възможност да участва в обмен на мнения относно напредъка в изпълнението на програмата за корекция.“	12. Ресорната комисия на Европейския парламент може да предостави на съответната държава-членка възможност да участва в обмен на мнения относно напредъка в изпълнението на програмата за корекция на макроикономическите показатели .“

Обяснение

За да бъде избегнато всяко съмнение по отношение на естеството на съответната програма и от съображения за съгласуваност, се предлага да се използва изразът „програма за корекция на макроикономическите показатели“ в целия текст на предложения регламент.

Изменение 3

Член 3, параграф 10

„10. Най-късно в срок от шест месеца от предвиденото в параграф 9 решение, Съветът с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията, може да реши да възобнови плащанията, ако пресени, че съответната държава-членка спазва договорените условия за предоставяне на финансова помощ. Ако решението не бъде прието в посочения срок, не се извършват никакви по-нататъшни плащания по предоставянето на финансова помощ от Съюза, съгласно настоящия регламент.“	„10. Най-късно в срок от шест месеца от предвиденото в параграф 9 решение Съветът с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията, може да реши да възобнови плащанията, ако пресени, че съответната държава-членка спазва договорените условия за предоставяне на финансова помощ. Ако решението не бъде прието в посочения срок, не се извършват никакви по-нататъшни плащания по предоставянето на договорената финансова помощ от Съюза, съгласно настоящия регламент.“
---	--

Текст, предложен от Съвета	Изменения, предложени от ЕЦБ ⁽¹⁾
----------------------------	---

Обяснение

Целта на това предложение е да изясни, че разпоредбата не възнамерява да прекрати достъпа до нова финансова помощ, която например може да бъде необходима поради определени развития, независещи от съответната държава-членка.

Изменение 4

Член 4, параграф 1

„1. Достъпът до ПУКЛ се ограничава до държави-членки, чието икономическо и финансово състояние е като цяло стабилно.“

„1. Достъпът до ПУКЛ се ограничава до държави-членки, чието икономическо и финансово състояние **остава** е като цяло стабилно.“

Обяснение

Предложеното изменение цели да поясни, че само държави-членки, чието състояние остава като цяло стабилно и няма да се промени рязко, могат да имат достъп до ПУКЛ. Предложената промяна цели да осигури, че отклонение от използваната до момента терминология съгласно правната рамка на ЕИФС/ЕМС не се счита за водещо до съществена промяна.

Изменение 5

Член 5, параграф 5

„5. Комисията и съответната държава-членка подписват меморандум за разбирателство, в който се излагат подробно условията за предоставяне на кредитната линия.“

„5. Комисията и съответната държава-членка подписват меморандум за разбирателство, в който се излагат подробно условията за предоставяне на кредитната линия. **Комисията представя меморандума за разбирателство на Европейския парламент и на Съвета.**“

Обяснение

С цел съгласуваност с член 3, параграф 6 се предлага да се предвиди предаването на Европейския парламент и на Съвета на меморандума за разбирателство, в който се излагат подробно условията за предоставяне на кредитната линия.

Изменение 6

Член 11, параграф 1

„1. Съответната държава-членка уведомява Комисията най-малко 45 календарни дни предварително за намерението си да усвои финансови средства по кредитната си линия. В посоченото в член 5, параграф 5 решение се определят подробни правила в това отношение.“

„1. Съответната държава-членка уведомява Комисията и **ЕЦБ** най-малко 45 календарни дни предварително за намерението си да усвои финансови средства по кредитната си линия. В посоченото в член 5, параграф 5 решение се определят подробни правила в това отношение.“

Обяснение

Като се има предвид, че на ЕЦБ са възложени определени отговорности във връзка с управлението на кредитите, тя трябва да бъде информирана едновременно с Комисията за намерението на държава-членка да усвои средства от кредитната си линия.

Изменение 7

Член 12, параграф 3

„3. След като Съветът вземе решение за предоставяне на кредит, Комисията е оправомощена да заема средства на капиталовите пазари или от финансови институции в най-подходящия момент между планираните траншове, така че да оптимизира разходите по финансирането и да запази на пазарите репутацията си на емитент на Съюза. Набраните, но все още неотпуснати средства се държат по всяко време на предназначена за тази цел парична сметка или сметка за ценни книжа, с която се борави в съответствие с правилата, приложими по отношение на извънбюджетните операции, и не могат да се използват за никакви други цели освен за предоставяне на финансова помощ на държавите-членки по настоящия механизъм.“

„3. След като Съветът вземе решение за предоставяне на кредит, **или се получи искане от държава-членка да усвои средства от кредитната си линия**, Комисията е оправомощена да заема средства на капиталовите пазари или от финансови институции в най-подходящия момент между планираните траншове, така че да оптимизира разходите по финансирането и да запази на пазарите репутацията си на емитент на Съюза. Набраните, но все още неотпуснати средства се държат по всяко време на предназначена за тази цел парична сметка или сметка за ценни книжа, с която се борави в съответствие с правилата, приложими по отношение на извънбюджетните операции, и не могат да се използват за никакви други цели освен за предоставяне на финансова помощ на държавите-членки по настоящия механизъм.“

Текст, предложен от Съвета	Изменения, предложени от ЕЦБ ⁽¹⁾
----------------------------	---

Обяснение

Необходимо е да се разшири обхватът на член 12, параграф 3, за да се даде възможност на Комисията да заема средства на капиталовите пазари или от финансови институции, в най-подходящия момент при всички видове финансова помощ, включително ако държава-членка реши да усвои средства от кредитната си линия.

Изменение 8

Член 14, параграф 2 Управление на кредитите и кредитните линии

„2. Съответната държава-членка открива специална сметка в своята национална централна банка за управление на получената от Съюза финансова помощ. Тя също така превежда дължимите погашение по главницата и лихва по кредита по сметка при ЕЦБ четиринадесет TARGET2 работни дни преди съответната дата на падеж.“

„2. Съответната държава-членка открива специална сметка при своята национална централна банка за управление на получената от Съюза финансова помощ. **Централната банка на съответната държава-членка открива специална сметка при ЕЦБ. Държавата-членка Тя** също така превежда дължимите погашение по главницата и лихва по кредита **или кредитната линия, посредством откритата сметка при централната си банка** по съответната сметка при ЕЦБ четиринадесет TARGET2 работни дни преди съответната дата на падеж.“

Обяснение

Изяснено е, че самата държава-членка няма сметка при ЕЦБ; вместо това централната банка на съответната държава-членка открива сметка при ЕЦБ от илето на тази държава-членка. Предлага се също така да се изясни, че управлението се отнася не само за кредитите, но и за кредитните линии, доколкото те представляват различен инструмент за финансиране и като такъв ще наложи откриването на сметка в ЕЦБ.

⁽¹⁾ Удебеленият шрифт се отнася за нов текст, който ЕЦБ предлага да бъде добавен. Зачертаването в текста се отнася за текст, който ЕЦБ предлага да бъде заличен.